

أصول العقيدة - سنهالي

මුලක ප්‍රතිපත්තිය

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦ . فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

67

මූලික ප්‍රතිපත්තිය

أصول العقيدة – اللغة السنهالية

جمعية الدعوة والإرشاد ونوعية الجاليات في الزلفي

Tel: 966 164234466 - Fax: 966 164234477

أصول العقيدة

أعدّه وترجمه إلى اللغة السنهالية:
جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
الطبعة الخامسة: ١٤٤٢/٩ هـ

ح) شعبة توعية الجاليات بالزلفي، ١٤٢٠ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
شعبة توعية الجاليات بالزلفي

أصول العقيدة - الزلفي، ١٤٢٠ هـ

٣٦ ص؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : ٩-٦٤-٨١٣-٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

أ. العنوان

١-العقيدة الإسلامية

٢٠/١٦٠٧

ديوي ٢٤٠

رقم الإيداع : ٢٠/١٦٠٧
ردمك : : ٩-٦٤-٨١٣-٩٩٦٠

පටුන

විෂය	පිටුව
1- තව්හීද් - එකදේවත්වය	- 5
2- ලාදුලාහ ඉල්ලේලාහ හි තේරුම	- 11
3- ලාදුලාහ ඉල්ලේලාහ හි විශේෂත්වය	- 12
4- ලාදුලාහ ඉල්ලේලාහි කොන්දේසි	- 14
5- මුහම්මදුර් රසූලුල්ලාහි තේරුම	- 23
6- විශ්වාසයේ අනිවාර්ය කරුණු	- 25
7- ඉස්ලාමයෙන් ඉවත්වීම	- 35

أصول العقيدة

මූලික ප්‍රතිපත්තිය

තව්හීද් - එකදේවත්වය

එකදේවත්වය යනුවෙන් හැඳින් වන්නේ, අල්ලාහ් තආලාටම හිමිවන හා මහුට වන්දනාමානය කිරීමට අනිවාර්ය කර ඇති සෑම දේ මගින් මහුව ඒකත්වය කිරීම වෙ.

අල්ලාහ් තආලා මෙ ඛව මෙසේ පවසන්නේය.

[الذاريات: ٥٦] ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

තවද, පින් හා මිනිස් වර්ගයන් මාහට ඉබාදත් (සම්පූර්ණ යෙත් අවතනවී මාගේ අණ පිළිගෙන පිවත්වීමට හා මාහට පමණක් වැඳුම් පිදුම්) කිරීමට හැර මා නිර්මානය නොකළෙමි. (අල්කූර්ආන්-51:56)

[النساء: ٣٦] ﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾

තවද, අල්ලාහ්ට (පමණක්) වන්දනාමානය කරන්න. තවද, මහුට කිසිවක් සමාන නොකරන්න. (අල්කූර්ආන්-4:36)

තවහීදය කොටස් තුනකින් සමන්විතකි. ඒවා තවහීදුල් රූබු ඛියයා, තවහීදුල් උලුඛියයා හා තවහීද් අස්මා වස්සිෆාත් යනාදි යන්ය.

1-තව්හීදුල් රුබුබිශියා

එය මවනු ලැබූ දෙයින්ද, මෙම විශ්වය පරිපාලනය කිරීමේ

තුලින්ද අල්ලාහ්ව ඒකත්ව කිරීමයි. මහු ආහාර සපයන්නාය. ජීවන කරන්නාය. විනාශ කරන්නාය. අහසේ හා පොළොවේ පාලනය මහු සතුය. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ [فاطر: 3]

අල්ලාහ් හැර වෙනත් මැවුම්කරුවෙකු සිටින්නේද ? මබලාව මහු අහසෙන් හා පොළොවෙන් ආහාර ලබා දෙන්නේය. මහු හැර (වැඳුම් පිදුම් කිරීමට සුදුසු) දෙවියෙකු නොවන්නේය.

(අල්කුර්ආන්-35:3)

﴿تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ [الملك: 1]

කවරෙකුගේ අතෙහි රජකම (පාලන බලය) තිබේද ? මහු ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නයාය. මහු සියලු දේ කෙරෙහි ශක්ති වන්නයාය. (අල්කුර්ආන්-67:1)

විශ්වයේ සැමහි ආධිපත්‍යයා අල්ලාහ්ය. මහුගේ නිගමනය පරිදි එය පවතින්නේය.

පාලන බලය මගින් අල්ලාහ්ව ඒකත්වය කිරීම යනුවෙන් හඳින්වන්නේ, මහු සෑම මැවීම පාලනය කිරීමවේ. අල්ලාහ් එය මෙසේ පවසන්නේය.

﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ، تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ [الأعراف: 54]

දැනගත්ත, මැවීමේ හා පාලනය කිරීමේ බලය මහු සතුය. අල්ලාහ් ශ්‍රේෂ්ඨවන්තයාය. ලොව වැසියන්ගේ පෝෂකයාය.

(අල්කුර්ආන්-7:54)

සෑම මැවිල්ලයන් පාලනය කිරීමද මෙහි අඩංගුවේ. මිනිසුන් ගෙන් සුළු පිරිස් පමණක් මෙම කොටස ප්‍රතික්ෂේප කරති. මවුහුදු ප්‍රසිද්ධියෙන් (පමණක්) ප්‍රතික්ෂේප කළත්, මවුන්ගේ සිත්සතත් මෙය තහවුරු කරති.

මේ බව අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

[النمل ١٤] ﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ﴾

මවුන්ගේ සිත්සතත් (සත්‍ය බවට) ස්ථිර කළද, මවුහු ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කළහ. (අල්කුර්ආන්-27:14)

2-තවහිදුල් උලුහිසියා

තවහිදුල් උලුහිසියා යනුවෙන් හැඳින්වන්නේ, සියලු වැදුම් පිදුම්වලින් අල්ලාහ්ව ඒකත්වය කිරීමයි. මිනිසෙකු අල්ලාහ් සමග වැදුම් පිදුම් කිරීමට හා මහු වෙත ලගාවීමට අන් කිසි කෙනෙකු තෝරා නොගත යුතුයි. අල්ලාහ් පවසන පරිදි මෙම කොටසෙහි තේරුම, ‘අල්ලාහ් මැවීම් සියල්ල තීර්මානය කළේ මහු (ට කීකරුවීම) සඳහාය’ යන්නේය.

[النار: ٥٦] ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

මිනිස් හා ජින් වර්ගයන් මාහට ඉබාදත් (සම්පූර්ණයෙන් අවතනවී මාගේ අණ පිළිගෙන පිවත්වීමට හා මාහට පමණක් වන්දනාමානය) කිරීමට හැර, මා මැවුවේ නැත.

(අල්කූර්ආන්-51:56)

මහු දුතයන් හෙවත් පණිවිඩ කරුවන් එවවෙද, ධර්ම ග්‍රන්ථ පහළ කළේද මෙම තවහිදය කරාය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි.

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

[الأنبياء: ٢٥]

(තනිතූමනි) ‘නිසැකයෙන්ම, (වන්දනාමාතෘය කිරීමට සුදුසු එකම) දෙවියා මා හැර අන් කිසි කෙනෙකු නොමැත, එනිසා මාහටම වන්දනාමාතෘය කරන්න’ තමවූ දේව හෙළිදරව්ව (වහි) පහළ නොකර කිසියම් රසුල් වරුන් (පණිවිඩ කරුවන්) අපි මඟට පෙර නොඑවවෙය. (අල්කූර්ආන්-21:25)

තවහිදයේ මෙම කොටස, දුතවරුන් තම සමාජයන් කැඳවූ අවස්ථාවේ මුෂරික්වරුන් (අල්ලාහ්ට ආදේශ කළ අය) ප්‍රතික්ෂේප කළ කොටසකි. මේ ඛව අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَدْرَ مَا كَانُوا يَعْبُدُ آبَاءَهُمْ﴾ [الأعراف ٧٠]

එයට මවුන් ‘අපගේ මුතුන් මිත්තන් වන්දනාමාතෘය කළ දෙවිවරුන් අනහැර, අල්ලාහ්ට පමණක් වන්දනාමාතෘය කිරීම සඳහාද මඟ අප වෙත පැමිණ (කැඳවා) සිටින්නේ?’ යනුවෙන් ඇසිහ. (අල්කූර්ආන්-7:70)

මෙම කාරණාවන් අනුව කිසියම් වන්දනාමාතෘ වර්ගයන් අල්ලාහ්ටම හැර වෙනත් කිසියම් කෙනෙකුටද, සමීපවූ මලක් (සුරදුත) වරුන්ටද, (ආගම්) පහළවූ

රජුල්වරුන්ටද, යහපත් වලී (දේව ගැන්වත්) වරුන්ටද හා අන් කිසියම් මැවීමවලටද යොමු කිරීම වලංගු නොවන්නේය. මන්දයත්, වන්දනාමානයන් සියල්ල කළ යුත්තේ අල්ලාහ්ටම පමණි.

3-තව්හීදුල් අස්මා වස්සිපාත්

මෙය අල්ලාහ් තමා ගැන තම (අස්මා) කළ හෝ ලක්ෂණ (සිඟාත්) කළ නොඑසේනම්, තබී මුහම්මදු (සල්) තුමා අල්ලාහ් ගැන තමකළ හෝ ලක්ෂණ කළ දේ මගින් විශ්වාස කිරීම හා එම විශ්වාසය කිසියම් වෙනස් කිරීම, වසංකිරීම, ප්‍රමාණ කිරීම හා උදාහරණ කිරීමෙන් තොරව මහුගේ මහිමයට මඟිත පරිදි පිළිපැදීමකි. යථාර්තයෙන් අල්ලාහ් තමා ගැන තම කළ දේ විශ්වාස කිරීම සියලු දෙනාටම අනිවාර්යවේ.

උදාහරණයක්නම්, අල්ලාහ් තමා ‘හයියුල් කෙයුම් (නිත්‍ය පිවමානය) යනුවෙන් තම කරයි. මෙහි ‘හයියු’ යනු වෙන් හැඳින්වෙන්නේ මහුගේ නාමයෙන් (අස්මාවෙන්) එකක් බවත්, මෙම නාමය විනාශයෙන් තොර සම්පූර්ණ ජීවිතයක් (හයාත්) වර්ණනා කරන මහුගේ ලක්ෂණයෙන් (සිපානයෙන්) එකක් බවත්, තවද, අල්ලාහ් තමාව සම්ඵලත් (අසත්තාය) යනුවෙන් තම කරයි. එය මහුගේ නාමයෙන් එකක් බවත්, එය අෆ්සීමේ ශක්තිය (සම්ඵල) වර්ණනා කරන මහුගේ ලක්ෂණයෙන් එකක් බවත් විශ්වාස කිරීම අනිවාර්යවේ. අල්ලාහ් මේ ගැන මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ ، غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ، بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ﴾ [المائدة : 64]

අල්ලාහ්ගේ අත වසා ඇති බව යුදෙව්වරුන් පවසති. නමුත් වසා තිබෙන්නේ මවුන්ගේම අත්ය. මෙසේ කීමෙන් මවුහු ශාප යට ලක් වූහ. නමුත්, අල්ලාහ්ගේ දැන් විවෘතව පවතී. මහු සිය හිතමතය පරිදි වියදම් කරයි. (අල්කූර්ආන්-5:64)

අල්ලාහ් තමාට විශාල වශයෙන් දානය කිරීමේ දැන් තිබෙන බව පවසන්නේය. එනිසා මහුට දානයෙන් හා ප්‍රධානයෙන් යුත් විවෘත දැන් තිබෙන බව විශ්වාස කළ යුතුය. නමුත් මෙම දැන් ගැන සිතින් රූපණය කිරීමෙන්ද, මුවින් ප්‍රමාණ කිරී මෙන්ද, මවතලද දැන්වලට උදාහරණ කිරීමෙන්ද වැළකී සිටිය යුතුය. මක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشورى: 11]

මහු හා සමානව කිසියම් දෙයක් නොමැත. මහු ශ්‍රවණය කරන්නාය. තෙත් යොමා සිටින්නාය. (අල්කූර්ආන්-42:11)

තවහිදයෙහි මෙම කොටසේ සාරාංශය, අල්ලාහ් හෝ තනි මුහම්මද් (සල්) තුමා නියම කළ අල්ලාහ්ගේ අස්මා (නම) හා සිඟාත් (ලක්ෂණ) යථාර්තයෙන් කිසියම් වෙනස් කිරීම්, උදා හරණ කිරීම්, ප්‍රමාණ කිරීම් හා වසංකිරීමකින් තොරව කියා කිරීම වේ.

මාදුලාහ ඉල්ලුම හි තේරුම

ලාදුලාහ ඉල්ලේලාහ්, මෙය ඉස්ලාමයෙහි අත්තිවාරමකි. මෙයට ඉස්ලාම් ධර්මයේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් හිමිව තිබේ. මෙය ඉස්ලාමයෙහි අතිවාරය කරුණුවලින් ප්‍රථම කරුණක් වන අතර, ඊළඟයෙහි කොටස්වලින් උසස්ම කොටසකි. ක්‍රියාවන් පිළිගනු ලබන්නේ මෙම වැකිය මුඛින් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් හා එහි පරමාර්ථය කරා ක්‍රියා කිරීමෙන් පමණි.

සත්‍යයෙන්ම මෙහි තේරුමනම්, තැමදීමට සුදුසුසා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැති බවය. එනමුත් අල්ලාහ් හැර වෙනතෙකු නොමැත හෝ ඔහු හැර ගවේෂණය කරන්නෙකු නොමැත හෝ ඔහු හැර වෙනත් කිසිවක් නොමැත හෝ යන තේරුම (පමණක්) නොවන්නේය. මෙම වැකියට අංග දෙකක් තිබේ. ඒවා මෙසේය.

1-නැති බව ප්‍රකාශ කිරීම

එය ‘ලාදුලාහ්’ වන්දනාමාන බල මහිමය කිසියම් දෙයකට හෝ නොමැති බව ප්‍රකාශ කිරීම.

2-ඇති බව ප්‍රකාශ කිරීම

එය ‘ඉල්ලේලාහ්’ වන්දනාමාන බල මහිමය අල්ලාහ්ට පමණක් ඇති බවත්, ඔහුට කිසිදු කොටස් කරුවන් නොමැති බවත් ප්‍රකාශ කිරීම.

එබැවින්, අල්ලාහ්ට පමණක් වන්දනාමාන‍යන් කළ යුතුයි අතර, ඔහු හැර අන් කිසිවෙකුට වන්දනාමාන‍යන්හි කිසියම් වර්ගයක් හෝ නොකළ යුතුයි. කෙතෙකු මෙම වදන තේරුම් ගෙන එහි පරමාර්ථය කරා ෂරීකයට

පිටුපා, ඒකදේවත්වය පිළිගෙන, ඒවා නිශ්චය කරමින්, ඒ අනුව ක්‍රියා කරන්නේද, මහු සත්‍ය මුස්ලිම්වරයාය. එසේම, කෙනෙකු මෙය නිශ්චය කිරීමෙන් තොරව ක්‍රියා කරන්නේද, මහු මුනාෆික් (කුහකයා) ය. තවද, කෙනෙකු මෙම වදනට එරෙහිව ඕර්කයක් කෙරෙහි ක්‍රියා කරන්නේද, මහු මුවින් ප්‍රකාශ කළත්, මුෂරික් කාෆිර් එනම්, අල්ලාහ්ට ආදේශ කරන ප්‍රතික්ෂේප කරන්නාය.

ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් හි විශේෂත්වය

මෙම පරිශුද්ධ කලිමාවට (දිව්‍ය වදනට) අසීමිත විශේෂයක් හා අධික ප්‍රයෝජනයක් තිබේ. ඒවා මෙසේය.

1-අපායට නියමවූ ඒකදේව වාදීන් එහි ස්ථිරව සිටීමෙන් වැළකී විමට හේතුවන්නේය. බුහාරි හා මුස්ලිම් ග්‍රන්ථවල සඳහන් පරිදි තබී (සල්) තුමා පැවැසූ බව මෙසේ වාර්තාවේ.

[يُخْرَجُ مِنَ النَّارِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَفِي قَلْبِهِ وَزُنْ شَعِيرَةٌ مِنْ خَيْرٍ،
وَمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَفِي قَلْبِهِ وَزُنْ بُرَّةٌ مِنْ خَيْرٍ ، وَيُخْرَجُ مِنَ النَّارِ
مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَفِي قَلْبِهِ وَزُنْ ذُرَّةٌ مِنْ خَيْرٍ] [رواه البخاري ومسلم]

ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් යනුවෙන් පවසන කෙනෙකුගේ සිත් සතත් තුළ තිරිඟු පිටි ප්‍රමාණයක කුසල් තිබේද මහුද, ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් යනුවෙන් පවසන තවත් කෙනෙකුගේ සිත්සතත් තුළ තිරිඟු අර්ධ ප්‍රමාණයක කුසල් තිබේද මහුද, ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් යනුවෙන් පවසන වෙනත් අයකුගේ සිත්සතත් තුළ පරමාණුව

ප්‍රමාණයක කුසල තිබේද මහුද, අපායෙන් තිදහස් වෙති.

2-මිනිස් හා ජීන් වර්ගයන් නිර්මාතෘ කරන ලද්දේ මෙම දිව්‍ය වදන (කලිමා) නිසාය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاريات: ٥٦]

මිනිස් හා ජීන් වර්ගයන් මාහට ඉබාදත් (සම්පූර්ණයෙන් අවතනවී මාගේ අණ පිළි ගෙන ජීවත්වීමට හා මාහට පමණක් වන්දනාමාතෘය) කිරීමට භාර මා මැවූයේ නැත.

(අල්කුර්ආන්-51:56)

3-දුනවරුන් එවන ලද්දේද, ධර්ම ග්‍රන්ථ පහළවූයේද මේ වෙනු වෙතිය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيْهِ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا﴾

[الأنبياء: 20]

(නබිතුමනි) මඟට පෙර එවූ සෑම දුන වරයෙකුටම 'නිශ්චය වශයෙන්ම, වන්දනාමාතෘය කිරීමට සුදුසු දෙවියා මා භාර වෙතත් කිසිවෙකු නොමැති බැවින්, මාහටම වන්දනාමාතෘය කරන්න'. යනුවෙන් අපි වහි (දේව පණිවිඩ) ගිහිත් පවසා ඇත්තෙමු. (අල්කුර්ආන්-21:25)

4-මෙය දුනවරුන්ගේ කැඳවීමේ යතුරය. සෑම දුනවරුන්ම මෙම වදන (කලිමාව) කරා කැඳවූහ. ඔවුන් තම සමාජයන් කැඳ වූයේ මෙසේය.

[... أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ﴿[الأعراف: ٧٣]

අල්ලාහ්ට වන්දනාමානය කරන්න. මහු හැර මබලාට කිසි යම් දෙවියෙකු නොමැත. (අල්කූර්ආන්-7:73)

5-මෙය අල්ලාහ් සිහිකිරීමේ දිකර් (භාවනා) වලින් ශ්‍රේෂ්ඨ යෙකි. නබි (සල්) තුමා මෙසේ පවසන්නේය.

[أَفْضَلُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ]

(رواه مالك في الموطأ)

මාද, මට පෙර පැමිණ වක්තාවරුන්ද පැවැසූ වැදගත් දිව්‍ය වදන ‘ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලාෂරීකලහු වෙය. (මුචනනා ග්‍රන්ථය ඇසුරෙනි)

ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහි කොන්දේසි

ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහ් කොන්දේසි හතකින් සමන්විත වෙ. දාසයෙකු මෙයින් කිසිවක් කිසියම් වෙනස් කිරීමකින් තොරව එකසේ පිළිපදින්නේනම්, මෙම වදන වලංගුවෙන් පවතී. ඒවා මෙසේය.

1-දැනුම

නිරතවීම (පිළිගැනීම) හා වැළකීම (ප්‍රතික්ෂේප කිරීම) යන තේරුමද, ඒ අනුව ක්‍රියාවෙහි යෙදීමේ අවශ්‍යතාවයද වටහා ගැනීම.

අල්ලාහ් වන්දනාමානවලට සුදුස්සා හා ඒකීකයාය. මහුට හැර අන් කිසියම් කෙනෙකුට හෝ කරන වන්දනාමානයන් වලංගු නොවන බව දාසයෙකු වටහා

ගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා වෙහි යෙදෙන්නේනම්, යථාර්තයෙන් බුද්ධිමතා මහුමයවෙ. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

[محمد : 19] ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

එබැවින්, දැනගන්න. නිසැකයෙන්ම, අල්ලාහ් හැර (අන්) කිසියම් දෙවියෙකු නොමැත. (අල්කුර්ආන්-47:19)

තබ් මුහම්මදු (සල්) තුමා මෙලෙස පවසන්නේය.

[رواه مسلم] [مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ]

කවරෙකු, වන්දනාමානවලට සුදුසුසා අල්ලාහ් හැර කිසියම් කෙනෙකු නොමැති බව වටහාගෙන සිටියදී මරණයට පත් වූයේනම්, මහු ස්වර්ගයෙහි පිවිසේ.

(මුස්ලිම් ග්‍රන්ථය ඇසුරෙනි)

2-නිශ්චය කිරීම

මෙය මිනිස් හා ජීන් වර්ගයේ ජෛනාන් (සානාන්) වරුන් පතුරුවන සැකයෙන් තොරව තම සිත්සනත් සත්සුත් වන සේ නිශ්චයකර ජහාදා (සාකෂිය) ප්‍රකාශ කිරීමයි. තමුත්, එය ස්ථිරයෙන් හා නිශ්චයෙන් ප්‍රකාශ කළ යුතුයි. මේ ගැන අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

[الحجرات: 15] ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا﴾

නිසැකයෙන්ම, (සත්‍ය) විශ්වාස වන්තයන් කවරෙහුදයත්, මවුහු අල්ලාහ් හා මහුගේ දූතයා කෙරෙහි විශ්වාස කිරී මෙන් පසු (මේ ගැන කිසිදු සැකයක් නොකර සිටින්නන්ය. (අල්කුර්ආන්-49:15)

තනි මුහම්මදු (සල්) තුමා මෙසේ පවසන්නේය.

[أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّي رَسُولُ اللَّهِ لَا يَلْقَى اللَّهُ بِهِمَا عَبْدٌ غَيْرُ شَاكٍّ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ] (رواه مسلم)

අල්ලාහ් හැර වෙනත් කිසිදු දෙවියෙකු නොමැති බවත්, මා අල්ලාහ්ගේ දූතයා බවත් සාක්ෂි දරා කියමි. කිසියම් සැක යෙත් තොරව මෙම කරුණු දෙක කෙරෙහි දැඩි විශ්වාස යෙත් අල්ලාහ්ව බැහ දකින දාසයා ස්වර්ගයෙහි පිවිසේ.

3-පිළිගැනීම

මෙය මෙම වදනෙහි අඩංගු සෑම දේ සිතින් හා මුඛින් පිළි ගැනීමයි. එසේම, තනි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ කියමන් හා එතුමාගෙන් ලැබූ සෑම දේද කිසියම් ප්‍රතික්ෂේප කිරී මෙන් තොරව පිළිගැනීමයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ، كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَفَرَقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ، وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [البقرة: ٢٨٥]

තම ස්වාමියා (අල්ලාහ්) විසින් පහළ කළ සියලු දේ රසුල් (දූත) වරයා විශ්වාස කළහ. එසේම විශ්වාස වන්නයන්ද විශ්වාස කළහ. (මෙම) සියලු දෙනාම මලක්වරුන්, ධර්ම ග්‍රන්ථයන් හා රසුල්වරුන් විශ්වාස කළහ. ‘අපි රසුල්වරුන් අතර වෙනස්කම ආති නොකරන්නෙමු. තවද, අපි ආසු වෙමු. පිළිපැද්දෙමු.

දෙවියනේ, මඟෙන් අපි සමාව අයැදින්නෙමු. මඟ වෙනද අපි යමින් පැමිණෙන්නෙමු' යනුවෙන් මවුහු පැවැසූහ. (අල්කුර්ආන්-2:285)

ඔර්ආ නීති රීතිවලින් කොටසක් හෝ එහි දණ්ඩ නීතිය හෝ මේ සියල්ල හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන් මෙම (වදන) පිළිතොගන්නන් හා ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන්ය. මෙවැනි තත්ව, සොරකමට හෝ අතවරයට නියමකර ඇති දඩුවම හෝ බහුභාරය සේවනය හෝ හිමිකම් නීතිරීතියක් හෝ මෙවැනි දේ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන් උදාහරණයෙකි. මේ බව අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ﴾ [الأحزاب: 36]

අල්ලාහ් හා මහුගේ දුතවරයා යමක් තීරණය කළායින් පසු ඒ ගැන විකල්ප තීරණ ගැනීමේ අයිතිය කිසිදු විශ්වාසනීය පිරිමියෙකුට හෝ ස්ත්‍රියෙකුට නොමැත. (අල්කුර්ආන්-33:36)

4-වහල්වීම

එය මෙම පරිද්දට වදන දැනුම්දෙන පරිදි වහල් (යටත්) වීමයි. වහල්වීම හා පිළිගැනීම අතර වෙනසක් තිබේ. පිළි ගැනීම යන්නේ (කලිමාව) තේරුම මුවින් ප්‍රකාශ කිරීමයි. වහල්වීම යන්නේ එය ක්‍රියාවෙන් පිළිපැදීමයි. කෙනෙකු ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් හි තේරුම දැනගෙන, එය නිශ්චය කර හා එය පිළිගැන සිටී. තමුත් ඒ අනුව

එහි ඉලක්කය කරා මහු ක්‍රියා නොකරන්නේනම් එය නිශ්චලවේ. මේ බව අල්ලාහ් මෙලෙස පවසන්නේය.

﴿وَأَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ﴾ [الزمر: ٥٤]

තවද, (මනුෂ්‍යයන්, වෙදනාවට ලක්වීමට පෙර) මත දෙවියා වෙත (පව සමාව අයැදීමත්) යොමුවන්න. සම්පූර්ණයෙන්ම මහුටම වහල්වන්න. (අල්කූර්ආන්-39:54)

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: ٦٥]

මතගේ දෙවියා මත දිවුරා පවසමි. මවුත් තමන්තුල අතිවූ ප්‍රශ්නවලදී මතව විනිශ්චයකරු ලෙස පිළිගැනීමෙන් පසු මත කළ විනිශ්චය ගැන තෘප්තිමත්වී එම විනිශ්චය පිළි ගත්තාතුරු මවුහු විශ්වාස වන්තයන් විය නොහැක. (අල්කූර්ආන්-4:65)

5-සත්‍යභාවය

සත්‍යභාවය අල්ලාහ් සමගම පවතී. එනම් මිනිසා විශ්වාසය හා ප්‍රතිපත්තිය කෙරෙහි සත්‍යවන්තයා ලෙස සිටිය යුතුයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ [التوبة: ١١٩]

විශ්වාස වන්තයින්, අල්ලාහ්ට බියවී (ප්‍රකාශයෙන් හා ක්‍රියා වෙන්) සත්‍යවන්තයන් සමග සිටින්න.

(අල්කූර්ආන්-9:119)

තබ් මුහම්මද (සල්) තුමා මෙසේ පවසන්නේය.

[مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَادِقًا مِنْ قَلْبِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ] (رواه أحمد في المسند)

කවරෙකු තම සිතින් ‘සත්‍යයෙන්ම වන්දනාමානස කිරීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැත්’ යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේද, මහු ස්වර්ගයෙහි පිවිසේ.

(මුස්තද් අහ්මද් ග්‍රන්ථය ඇසුරෙනි)

කෙනෙකු ඡභාදනය (සාක්ෂිය) මුවින් පවසා එහි යථාර්තය සිතින් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද, මහුට ජය නොලැබේ. මහු මුතාගික් වරුන්ගෙන් අයෙක්වේ. තබ් නායන තුමා ගෙන ආ දේයින් සමහරයක් හෝ ඒ සියල්ල බොරු කිරීම සත්‍ය භාවය තැනි කිරීමකි. මක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් තබ් නායක තුමාව පිළිපදින ලෙසත්, මහු සත්‍ය කරන ලෙසත් අපහට අණකර ඇත. එසේම, අල්ලාහ් එය තමා පිළිපැදීම සමගම මෙසේ සඳහන් කරයි.

﴿قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ...﴾ [النور: ٥٤]

(තබ්තුමනි) ‘අල්ලාහ්වද (මහුගේ) දුතයවරයාවද පිළිපදින්න’ යනුවෙන් පවසන්න. (අල්කුර්ආන්-24:54)

6-විත්ත පාරිශුද්ධිය

එය මනිසා තම ක්‍රියාවන් සියලු මිරිකයෙන් තොරව පවිත්‍ර සිතුවිල්ලෙන් නිශ්කලංක කිරීමයි. එනම්, මහුගේ ප්‍රකාශ හා ක්‍රියාවන් සියල්ල අල්ලාහ් වෙනුවෙන් යනු වන්න පාරි ශුද්ධියෙන් හා මහුගේ තෘප්තිය අපේක්ෂාවෙන් තිබීම වේ. මෙහි මුණිවචාව හෝ ප්‍රසිද්ධිය

හෝ ලාභ සිතුවිල්ල හෝ කෙනෙකුගේ පොද්ගලික වාසිය හෝ භාහිර, අභ්‍යන්තර ආසාවන් හෝ කෙනෙකුගේ ආදරයට ක්‍රියා කිරීම හෝ මද් හඬයට අඛණ්ඩවීම හෝ අල්ලාහ්ගේ යහමග හැර අත්කිසි මාර්ගයක් පිළිපැදීම හෝ නොවිය යුතුයි.

තමුත්, අල්ලාහ් වෙනුවෙන් කැඳවීම හා පරලොවෙහි තෘප්තිය යනු පිරිසිදු වෙනතාවෙන් තිබීම අවශ්‍යවේ. කිසියම් කෙනෙකුගේ ප්‍රතිලාභය හෝ තූතිය සිතින් අපේක්ෂා නොකළ යුතුයි. මන්ද, අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ [الزمر: 3]

දැනගන්න, පිරිසිදු කිකරුවීම (සියලුම වන්දනාමානසන්) අල්ලාහ්ට පමණි. (අල්කුර්ආන්-39:3)

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ [البينة: 5]

අල්ලාහ් කෙරෙහි තමන්ගේ වන්දනාමානසන් (යහපත් මගෙහි) එත්ත පාරිශුද්ධියෙන් කිරීම සඳහා මවුන්හට අණ කරන ලදී. (අල්කුර්ආන්-98:5)

බුහාරි හා මුස්ලිම් ග්‍රන්ථවල සඳහන් පරිදි තබි මුහම්මදු (සල්) තුමා පැවැසූ වදනක් උත්තාන් (රලි) මෙසේ වාර්තා කරන්නේය.

﴿فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَتَغَيَّرُ بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ﴾

(رواه البخاري ومسلم)

නිශ්චයවශයෙන්ම යමෙකු අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය තකා ‘ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්’ යනුවෙන් පවසන්නේද, මහුට අල්ලාහ් අපාය නහනම් කරයි.

(බුහාරි හා මුස්ලිම් ග්‍රන්ථ ඇසුරෙනි)

7-අල් මහබුබා-ආදරය කිරීම

අල්මහබුබා යනුවෙන් හැඳින්වන්නේ, මෙම වැදගත් වදන (කලිමා)ද, එය දැනුම්දෙන කරුණද, එහි අරමුණද ආදරය කිරීමයි. එනිසා අල්ලාහ්ට හා මහුගේ රසුල්වරයාට ආදරය කළ යුතුයි. එම ආදරය අත් සියලු ආදරයට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨවිය යුතුයි. එසේම, ආදරය කිරීම පිළිබඳ කොන්දේසිය හා එයට අවශ්‍ය දේ අනුගමනය කළ යුතුයි.

එනිසා, අල්ලාහ්ට මහුගේ ගෞරවය, කීර්තිය, බියබැතිකම හා අපේක්ෂාව යනාදියෙන් යුත් ඇල්මෙන් ආදරය කළ යුතුයි. එසේම පොදුවෙන් මක්කා, මදිනා හා දේවස්ථාන යන අල්ලාහ් ප්‍රියකරන ස්ථානයන්ද, රමලාත් මාසය, හජ් මාසයේ (ප්‍රථම) දින දහය හා වෙනත් අල්ලාහ් ප්‍රිය කරන කාල පරිච්ඡේදයන්ද, නබිවරුන්, රසුල්වරුන්, මලක්වරුන්, සත්‍යවන්නයන්, පරිත්‍යාගශීලීන්, යහපත්ශීලීන් හා වෙනත් අල්ලාහ් ප්‍රිය කරන අයද, නැමදීම, සකාතය ගෙවීම, උපවා සයේ යෙදීම හජ් කර්තව්‍යය ඉටු කිරීම යන අල්ලාහ් ප්‍රිය කරන ක්‍රියාවන්ද, දික්ර් (සිහිකිරීම) හා කුරානය පාරායනා කිරීම යන අල්ලාහ් ප්‍රියකරන මුවින් ප්‍රකාශ කරන දේද ආදරය කළ යුතුයි.

තවද, තමා පිළිබඳ ආදරයටද, තමාගේ ආශාව හා ප්‍රියටද වඩා අල්ලාහ් පිළිබඳ ආදරයට වැදගත් තැනක් දීම ආදරය කිරීමෙකි. එසේම, මහු අප්‍රිය කරන දේ අප්‍රිය කිරීමද ආදර යෙකි. මහු කාගිරිවරුන් (ප්‍රතික්ෂේපකරුවන්) අප්‍රිය කරයි. එනම්, කුෆර්, අකුසල් හා පාප ක්‍රියාවන් අප්‍රිය කළ යුතුයි. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ﴾ [المائدة: ٥٤]

විශ්වාස වන්නයිනි, මඟේ කවරෙකු හෝ මහුගේ ආගම අතහැර යන්නේද, (අල්ලාහ්ට කිසිදු පාඩුවක් නොවන්නේය) එවිට අල්ලාහ් වෙතත් සමාජයක් ගෙන එයි. මහු මවුන්ට ආදරය කරයි. මවුහුද මහුට ආදරය කරති. මවුන් විශ්වාස වන්නයින් (මු:මිත්වරුන්) සමග කීකරුවෙත්ද, ප්‍රතික්ෂේප කරන්නන් (කාගිරිවරුන්) සමග අකීකරුවෙත්ද හැසිරෙති. අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයෙහි සටන් කරති. තිත්දා කරන්නන්ගේ තිත්දාවලට නොබිය වෙති. (අල්කුර්ආන්-5:54)

මුහම්මදුර් රසූලුල්ලාහි තේරුම

මෙහි තේරුම, නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා මුලු මිනිස් සමාජය කරා එවනලද අල්ලාගේ දුනවරයා (රසූල්) හා දාසයා (අබ්ද්) ලෙස භාහිරවද, අභ්‍යන්තරවද දැනගැනීම සහ මහු අණ කළ දේ පිළිපැදීමෙන්, මහු දැනුවත් කළ දේ සත්‍ය කිරීමෙන් හා මහු වළක්වූ දේ වැළකීමෙන් එහි අරමුණ කරා ක්‍රියා කිරීම හා අල්ලාහ් නියම කළ පරිදි වන්දනාමානය කිරීම වෙ.

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා අල්ලාහ්ගේ දුනයා වශයෙන් සාකෂි දැරීමට කරුණු දෙකක් තිබේ. ඒවා අබ්දු (දාසයා) හා රසූල් (දුනයා) යන දෙකකි. මෙම කරුණු දෙක නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා කෙරෙහි සීමාව ඉක්මවා යාමද, එතුමාව අවනත් සේරු කිරීමද නැතිකරයි. මහු අල්ලාහ්ගේ දාසයා හා දුනයාය. මහු මෙම උතුම් ලක්ෂණ දෙකකින්ම සියලු නිර්මානයන් අතර සම්පූර්ණ වන්දනයාය. මෙහි අබ්ද් හි තේරුම අදහන දාසයාය. එනම්, මහු නිර්මානය කරන ලද අනෙකුත් මිනිසුන් සේම මිනිසාය. මවුන්ට සිදුවන දේ මහුටද සිදුවන්නේය. අල්ලාහ් එය මෙසේ පවසන්නේය.

[الكهف: 11] ﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾

(නබිතුමනි) මබ පවසන්න, නිශ්චය වශයෙන්ම මාද මබලා සේ මිනිසෙකි. (අල්කූර්ආන්-18:110)

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا﴾ [الكهف: 1]

සියලුම ප්‍රශංසා තම දාසයා වෙත කිසිදු ඇදයක් (අඩුවක්) නොමැති අල්කුර්ආනය පහළ කළ අල්ලාහ්ටම හිමිවේ. (අල්කුර්ආන්-18:1)

රසුල් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ, මුලු මිනිස් සමාජය වෙත අල්ලාහ් කරා කැඳවීම සඳහා එවතලද සුභාරංචි පතන්නා හා අවවාද කරන්නාය.

මෙම කරුණු දෙක මත සාකච්ඡා පැවීම තඹි නායක තුමා කෙරෙහි පහසුවෙන් සිතීමද, සීමා ඉක්මවා යාමද වළක්වයි. එතුමා මහුගේම සමාජයේ (සාමාන්‍ය) කෙනෙක් ලෙස තර්ක කරන්නන් එතුමා අවතක්සේරු කරන්නන්ය.

එතුමා ගැන සීමා ඉක්මවා තක්සේරු කරන්නන් එතුමාව දාසයා යන ස්ථානයෙන් බැහැරකර වන්දනාමානවලට සුදුස්සා කිරීමටත්, අල්ලාහ් හැර එතුමාගෙන් පව සමාව අයැදීමටත්, (අල්ලාහ් හැර මහු සුදුස්සෙකු නොවී සිටියදී) තම තමන්ගේ අවශ්‍යථා ඉටු කිරීම හා කරදරයෙන් මුදාවීම සඳහා ඉල්ලීමටත් පටන් ගත්හ. තවත් පිරිසක් එතුමාගේ සංදේශය ප්‍රතික්ෂේප කළ අතර එතුමා පිළිපැදීමෙන් අඩුපාඩු කළහ. එසේම, එතුමා ගෙන ආ දේට එරෙහිව විරුද්ධ ප්‍රකාශවලද තීරනවී සිටිහ.

විශ්වාසයේ අනිවාර්ය කරුණු

නිසැකයෙන්ම, ප්‍රකාශයේ හා ක්‍රියාවේ වලංගුභාවය හා පිළි ගැනීම පවතින්නේ නිවැරදි ප්‍රතිපත්තිය මත බව අල්කුරානයේ හා අල්හදීසයේ ආධාර මාර්ගයෙන් දැන ගැනීමට හැක. එබැවින් ප්‍රතිපත්තිය නිවැරදි නොවන්නේනම්, එවිට එම ප්‍රතිපත්තිය යෙත් සිදුවන සියලු ප්‍රකාශයන් හා ක්‍රියාවන් අවලංගුවේ. මේ බව අල්ලාන් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

[المائدة: ٥]

තවද, කවරෙකු විශ්වාසකිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද, මහු ගේ ක්‍රියාව විනාශවේ. තවද, මහු පරලොවෙහි අලාභයට පත්වූ අය සමග සිටී. (අල්කුර්ආන්-5:5)

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ، لَنْ أَشْرَكَتَ لِيَجْبَطَنَّ عَمَلُكَ

وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الزمر: ٦٥]

තවද, (තඛිතුමති,) ‘මබ (දෙවියාට) ෂරීක් කරන්නේනම්, මබගේ ක්‍රියාවන් සියල්ල විනාශවේ. මබ අලාභ කරුවන්ගෙන් කෙනෙකු ලෙසට පත්වේ’ යනුවෙන් මබටත් මබට පෙර සිටි අයටත් වහී (දේව හැඳිදරුව) මගින් පවසන ලදී. (අල්කුර්ආන්-39:65)

නිසැක වශයෙන්ම නිවැරදි ප්‍රතිපත්තිය, (අකීදා) අල්ලාන්ද, මහුගේ මලක්වරුන්ද, මහුගේ ධර්ම ග්‍රන්ථද, මහුගේ දුතයන් ද, අවසාන දිනයද, දෙදෙවසද විත්ත

පාරිශුද්ධියෙන් විශ්වාස කිරීම බව අල් කුරානය හා අල් හදීසය අනාවරණය කරයි.

එබැවින්, මෙම කරුණු හය තිවැරදි (පැහැදිලි) මූලික ප්‍රති පත්තියන්ය. මක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් දේව ග්‍රන්ථ පහළ කළේද, තබි මුහම්මදු (සල්) තුළා එවවෙද මෙම තිවැරදි ප්‍රතිපත්තිය කරාය. මෙය ඊමාන් (විශ්වාස කිරීමේ) අතිවාරය කරුණු ලෙස හැඳින්වේ.

1-අල්ලාහ් කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම

මෙය වන්දනාමාන බල මහිමයට සුදුස්සා හා හිමිකාරයා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැති බව විශ්වාස කිරීමයි. මක්නිසාදයත්, මහු මහුගේ දාසයන් මවන්තාය. මවුන්ට උප කාර කරන්තාය. ආහාර සපයන්තාය. මවුන්ගේ රහසය හා පරහසය දැන සිටිත්තාය. මවුන් අතර සිටින අවනතවීමෙහි (වන්දනාමානයෙහි යෙදි සිටිත්තන්ට) ත්‍යාගද, පාපකරුවන්ට දඩුවමද ලබා දීමට ශක්ති වන්තයාය. අල්ලාහ් මිනිස් හා ජීන් වර්ගයන් තිරීමානය කර මෙම වන්දනාමානය ඉටුකිරීම සදහා මවුන්ට අණ කළාය. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්සේය.

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ، مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ ، إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ [الذاريات: ٥٦-٥٨]

තවද, ජීන් හා මිනිස් වර්ගයන් මාහට ඉබාදත් (සම්පූර්ණ යෙන් අවනතවී මාගේ අණ පිලිගෙන ජීවත්වීමට හා මාහට පමණක් වන්දනාමානය) කිරීමට හැර මා මැවූයේ නැත. මා කිසියම් සම්පතක් මවුන්ගෙන් අපේක්ෂා නොකරමි. මාහට මවුන් ආහාර සැපයීමද අපේක්ෂා

නොකරමි. නිසැකයෙන්ම, අල්ලාහ් ආහාර සපයන්නාය. බලවත් ශක්ති වත්තයාය. (අල්කුර්ආන්-51:56-58)

අල්ලාහ් දුතයන් එවවෙද, දේව ග්‍රන්ථ පහළ කළේද මෙම සත්‍යතාවය පැහැදිලි කිරීමටත් එය කරා කැඳවීමටත් එයට විරුද්ධ දේසිත් වැළකී සිටීමටත්ය. අල්ලාහ් පවසන්නේය.

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

[الحل: 36]

නියතවශයෙන්ම මෙ අල්ලාහ්ටම වන්දනාමානස කරන්න. තාගත් (මහු හැර අන් දෙව්)වරුන් වළකින්න. යනුවෙන් දේශනා කිරීම සඳහා අපි සෑම සමාජයක් කරාම රසූල් (දුත)වරුන් එවා ඇත්තෙමු. (අල්කුර්ආන්-16:36)

මෙම ඉබාදතයෙහි යථාර්තයනම්, ප්‍රාර්ථනා කිරීම, බියවීම, අපේක්ෂා කිරීම, තැමදීම, උපවාසයේ යෙදීම, කැපීම, භාරභාර ඔප්පු කිරීම හා වෙනත් සෑම ඇඳහීමයන්ම අල්ලාහ් වෙනුවෙන් යන චිත්ත පාරිශුද්ධියෙන් මහුව ඒකත්වය කිරීමයි. මෙය සම් පූර්ණ ආදරයෙන් යුත් ඇල්මෙන්ද, බියෙන්ද පවතිය යුතුය. අල් කුරානයෙහි අධිකව සඳහන්වී ඇත්තේ මෙම වැදගත් මූලික කරුණු පිළිබඳවය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ، أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ [الزمر: 3, 2]

මෙ ආගම කෙරෙහි චිත්ත පාරිශුද්ධියෙන් අල්ලාහ්ට වන්ද නාමානස කරන්න. දැනගන්න, පාරිශුද්ධ ආගම(ට අයත් වන් දනාමාන සියල්ල) අල්ලාහ්ටම හිමිවනු ඇත.

(අල්කුර්ආන්-39:2,3)

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِلَٰهًا﴾ [الإسراء: 23]

මහුටම හැර (අන් කිසිවෙකුට) මඛ වන්දනාමාන නොකළ යුතු බව මඛේ දෙවියා නියම කරයි. (අල්කුර්ආන්-17:23)

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ لَوِ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ [إع: 14]

චඛාවත්, කාර්ගරුත් ප්‍රතික්ෂේප කළත්, මඛලාගේ ආගම අල්ලාහ්ටම හිමිකරමින් පිරිසිදු වෙනතාවෙන් මහුගෙන් පම ණක් ප්‍රාර්ථනා අයදින්න. (අල්කුර්ආන්-40:14)

අල්ලාහ් තම දාසයන්ට අනිවාර්ය කර ඇති සියලු දේ හා ඉස්ලාමයෙහි භාහිර කරුණු මගින් මවුන්ට නියම කර ඇති දේ විශ්වාස කිරීමද අල්ලාහ් විශ්වාස කිරීමෙකි. ජ්වා, වන්දනා මානය කිරීමට අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැති බවත්, තඛි මුහම්මදු (සල්) තුමා අල්ලාහ්ගේ දුතයා බවත් සාකඡි දැරීම, සලාත් තැමදුම ඉටුකිරීම, සකාතය ගෙවීම, රාමසාත් උපවාස ශීලයේ යෙදීම හා ශක්ති වන්තයින් හජ් කර්තව්‍යය ඉටුකිරීම යනාදීන්ද, ඡරිආ (ආගමික තිති පද්ධතිය) අනිවාර්ය කර ඇති වෙනත් කාර්යයන්දවෙ. මෙයින් උතුම හා වැදගත් කරුණුතම, ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහු මුහම්මදුර් රසුලුල්ලාහි යන්නේය.

මෙම විශ්වය තිර්මානය කළේද, තම ඡදාතය හා ශක්තිය මත ලොවැසියන් පාලනය කරන්නේද අල්ලාහ්ය.

මහු මෙලොව හා පරලොව පාලනය කරන්නාය. සෑම ලෝක වාසීන්ගේ පාලක යාය. මහු හැර වෙනත් කිසියම් මවන්තෙකු හෝ පාලකයෙකු නොමැත.

මහු දුනවරුන් එව්වේද, දේව ග්‍රන්ථ පහළ කළේද දාසයන් ශිලාවාර කිරීමටත්, මවුන්ගේ ජයග්‍රහණය උදෙසා කැඳවීමටත් මෙලොවෙහි හා පරලොවෙහි මවුන්ගේ යහපත උදෙසාය. මේ සියල්ලෙහිම මහුට සමානව කිසියම් දෙයක් නොමැත. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ [الزمر: 62]

අල්ලාහ් සියලු දේ මවන්නාය. තවද, මහු සියලු දේ කෙරෙහි වහකිව යුත්තාය. (අල්කූර්ආන්-39:62)

අල්කූර්ආනයේ හා තනි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ වදනෙහි සඳහන් අල්ලාහ්ගේ අලංකාර නම හා ශ්‍රේෂ්ඨ ලක්ෂණ කිසිදු වෙනස් කිරීමෙන්, වසංකිරීමෙන්, රූපකිරීමෙන් හා උදාහරණ කිරීමෙන් තොරව විශ්වාස කිරීමද අල්ලාහ් විශ්වාස කිරීමෙකි. ඒ සමගම, මෙම නම හා ලක්ෂණ මැවීමවලට ඔප්පු නොකර, ලක්ෂණ කිරීමට සුදුස්සාවූ අල්ලාහ්ගේ මෙම නම හා ලක්ෂණ වටහා දෙන කරුණුද විශ්වාස කළ යුතුය. අල්ලාහ් එය මෙසේ පවසන්නේය.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشورى: 11]

මහුට හා සමානව කිසියම් දෙයක් නොමැත. මහු (සෑම දේ) කන්දී තෙත් යොමා සිටින්නාය. (අල්කූර්ආන්-42:11)

2-මලක්වරුන් විශ්වාස කිරීම

මලක් (සුරදුන)වරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය පොදුවෙන්ද, පුළුල් වශයෙන්ද පවතී. එනිසා, මුස්ලිමෙකු අල්ලාහ්ට මහු මවනලද මලක්වරුන් සිටින බවද, මවුන් තම දෙවියාවූ අල්ලාහ් කෙරෙහි වන්දනාමානයෙහි තිරනවී සිටින බවද විශ්වාසය කළ යුතුය. මවුන් විවිධ කණ්ඩායම් වශයෙන් සිටිති. මවුන් අතර අර්ෂය (අල්ලාහ්ගේ සිංහාසනය) උසුලන අයද, ස්වර්ගය හා අපාය භාර අයද, දාසයන්ගේ ක්‍රියාවන් රකින අයද සිටිති. එසේම පුළුල් වශයෙන්, අල්ලාහ් හා තනිතමා නම් කළ අයද විශ්වාස කළ යුතුය. මවුන් පිබිරිල්, මිකාර්ල්, අපායේ භාරකරු මාලික්, සුර් පිෂීම භාර ඉස්රාෆීල් හා මෙවැන්නන්ය. තනි මුහම්මදු (සල්) තමා පැවැසූ බව ආයිෂා (රලී) තුමිය මෙසේ වාර්තා කරන්නීය.

[خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وَصَفَ لَكَ] (رواه مسلم)

මලක්වරුන් ආලෝකයෙන්ද, පින්වරුන් දල්වන ගින්නෙන් ද, (තනි) ආදම් (ප්‍රථම මිනිසා) මලලාට වර්ණනා කළ දේයින් (පස්වලින්)ද මවනලද්දේය. (මුස්ලිම් ග්‍රන්ථය ආසුරෙති)

3-දේව ග්‍රන්ථ විශ්වාස කිරීම

අල්ලාහ් තම යථාර්තය පැහැදිලි කිරීම හා මහු කරා කැඳ වීම සඳහා මහුගේ තනි (වක්තෘ)වරුන්ට හා රසූල් (දුත)වරුන් ට දේව ග්‍රන්ථ පහළ කළ බව කෙටියේ

(පොදුවෙන්) විශ්වාස කළ යුතුය. එසේම, පුළුල් ලෙස නවරාතය, ඉන්ජිලය, සබුරය හා අල්කුර්ආනය යනුවෙන් අල්ලාහ් නමකළ දේව ග්‍රන්ථයන් විශ්වාස කළ යුතුය.

අල්කුර්ආනය ඒවායින් ශ්‍රේෂ්ඨ හා අවසානම ග්‍රන්ථයෙකි. මෙය අතෙකුත් දේව ග්‍රන්ථයන් ආරක්ෂා හා සත්‍ය කරයි. මෙය පිළිපැදීමද, මුහම්මද (සල්) තුමාගේ සුන්නා (මග) නිවැරදි කළ දේ මගින් තීන්දු කිරීමද මිනිස් සංහතියටම අනිවාර්යවේ. මක් නිසාදයත්, අල්ලාහ් තබිතුමාව දෙවර්ගයන් (මිනිස් හා පිත්) සැම දෙනා කරා එවවෙයි.

තවද, මවුන් අතර තීන්දු කිරීම සඳහාද, මවුන්ගේ සිත්සතත් තුල ඇති දේ (රෝගය)ට මාෂධය වශයෙන්ද, සැම දේ පැහැදිලි කිරීමක් වශයෙන්ද, සැම ලෝක වාසීන්ට සුමගක් හා කරුණා වක් ලෙසද මෙම කුර්ආනය මහුට පහළ කළාය. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ [الأنعام: 100]

තවද, (මෙසේම) මෙයද දේව ග්‍රන්ථයකි. මෙය අපිම පහළ කළෙමු. මෙය ඉමහත් ප්‍රසංසනීය ග්‍රන්ථයෙකි. එබැවින්, මබලා මෙය පිළිපදින්න. තවද, මබලාට කරුණාව ලැබීම සඳහා මහුට බියවන්න. (අල්කුර්ආන්-6:155)

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ بَيِّنَاتٍ لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾

(නඹතමනි) මෙම ග්‍රන්ථය (කුර්ආනය) සියලු දේ පැහැදිලි කිරීමක්, සුමග යොමු කිරීමක්, කරුණාව සැලසීමක් හා මුස් ලිමවරුන්ට සුභාරංචි පැතීමක් වශයෙන් මෙයට පහළ කළේය. (අල්කුර්ආන්-16:89)

4-රසුල්වරුන් විශ්වාස කිරීම

පොදුවෙන් හා පුළුල් වශයෙන් රසුල් (දුන)වරුන් විශ්වාස කිරීම අවශ්‍යවේ. එහෙයින්, තිශ්වය වශයෙන්ම අල්ලාහ් නම දාසයන් වෙත සුභාරංචි පනත, අවවාද කරන, යථාර්තය කරා කැඳවන රසුල් (දුන)වරුන් එවූ බව විශ්වාස කළ යුතුය. එනිසා කවරෙකු මවුන්ට අභූමිකන් (උත්තර) දෙන්නේද, මහු භාග්‍ය වන්න ජයග්‍රාහිකයාය. එසේම, කවරෙකු (අභූමිකන් නොදී) මවුන්ට විරුද්ධවන්නේද, මහු පරාජිත හා ශෝක වන්නයාය. මවුන්ගෙන් අවසාන හා ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නයා මුහම්මදු නඹතමාය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

[الحل: 36]

තිසතවශයෙන්ම මෙ අල්ලාහ්ටම වන්දනාමානස කරන්න. තාගුන් (මහු හැර අන් දෙව්)වරුන් වළකින්න. යනුවෙන් දේශනා කිරීම සඳහා අපි සෑම සමාජයන් කරාම රසුල් (දුන)වරුන් එවා අත්තෙමු. (අල්කුර්ආන්-16:36)

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾

[الأحزاب: 40]

තනි මුහම්මදු (තුමා) මඟලාගේ කිසියම් පිරිමියෙකුට හෝ පියෙකු ලෙස නොසිටියේය. නමුත්, මහු අල්ලාහ්ගේ දුතයා හා අවසාන තනිවරයා වශයෙන් සිටියේය.

(අල්කුර්ආන්-33:40)

පුළුල් වශයෙන් හා විශේෂයෙන් අල්ලාහ් හා තනි මුහම්මදු තුමා තම සඳහන් කළ රජුල් (දුත)වරුන් විශ්වාස කළ යුතුයි. මවුහු නූහ්, හුද්, සාලිහ්, ඉබ්‍රාහිම් හා වෙනත් තනි වරුන්ය. එතුමන්ලාටද තනිතායක තුමාටද අල්ලාහ්ගේ උතුම් සාමය හා සමාදානය ලැබෙනු මැනවි.

5-අවසාන දිනය විශ්වාස කිරීම

අල්ලාහ් හා තනිතායකතුමා පැවැසූ මරණයෙන් පසු සිදුවන සියලු දේ කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම මෙයට අදාලව පවතී. එනම්, මිනිවලෙහි නොසත්සුත්තාවය, එහි භාග්‍ය හා වෙදතාව, පර ලොවෙහි සිදුවන බියජ්නිකය හා අසිරුතාවය, සිරාත් පාලම, මීසාත් නරාදිය, ප්‍රශ්න කිරීම, න්‍යාග පිරිතැමීම, මිනිසුන් අතර (කුසල් හා අකුසල් ක්‍රියා සඳහන්) පුස් කොලය බෙදීම, එය සමහරුන් වම් අතින් ලබාගැනීම, සමහරුන් දකුණ අතින් හෝ පිටුපසින් ලබාගැනීම යනාදිය විශ්වාස කළ යුතුයි.

එසේම, තනිතුමන්ට පිරිනමනු ලබන පොකුණ, ස්වර්ගය, අපාය, විශ්වාසින් අල්ලාහ් බැහ දැකීම, මවුන් සමග අල්ලාහ් කතා කිරීම සහ කුර්ආනය හා හදිසය වටහා දෙන මෙවැනි වෙනත් දේ ගැන විශ්වාස කළ යුතුයි. ඒවා අල්ලාහ් හා තනි තායකතුමා පැහැදිලි කළ අයුරින්ම තහවුරු කළ යුතුයි.

6-දෙවිය විශ්වාස කිරීම

කළා කදුර හෙවත් දෙවිය කෙරෙහි විශ්වාස කිරීම කරුණු හතරක් මත පවතී. එවා මෙසේය.

1-නිසැකයෙන්ම, අල්ලාහ් පෙර සිදුවූ හා පසුව සිදුවන්නට යන දේද, තම දාසයන්ගේ ස්වභාවය, ආභාරය, ආයුෂ්‍ය කාලය, ක්‍රියාව හා මවුන්ගේ වෙනත් කාර්යයන්ද දැන සිටින්නාය. මහුට කිසියම් දෙයක් සැලවිය නොහැක. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [التوبة: 110]

නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාහ් සෑම දේ දැන සිටින්නාය
(අල්කුර්ආන්-9:115)

2-මහු සැලසුම් කළ හා තීරණය කළ සියලු දේ ලිඛිතව තිබීම. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾ [يس: 12]

තවද, සෑම දෙයක්ම අපි පැහැදිලි ග්‍රන්ථයේ ආරක්ෂා කොට තබා ඇත්තෙමු. (අල්කුර්ආන්-38:12)

3-මහුගේ පැවැතීමේ හැකියාව විශ්වාස කිරීම. එය මහු සිතන දේ සිදුවීම හා මහු නොසිතන දේ නොසිදුවීමය. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾ [آل عمران: 40]

එසේම, අල්ලාහ් තමා සිතන දේ කරන්නේය.
(අල්කුර්ආන්-3:40)

4-මහු ලොවෙහි සියලු දේ නිර්මාතෘ කිරීම. මහු හැර කිසිදු මවන්තෙකු හෝ පාලකයෙකු නොමැත. අල්ලාහ් මෙලෙස පවසන්නේය.

﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ
، وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ [الأنعام : ١٠٢]

මෙලාගේ දෙවියාවූ අල්ලාහ් හෙතම මහුමයවේ. මහු හැර වෙනත් කිසිදු දෙවියෙකු නොමැත. සෑම දේ නිර්මාතෘ කරන්නා මහුමයවේ. එබැවින්, මහුටම අවනතවී වන්දනා මාතෘ කරන්න. තවද, සෑම කාර්යයක් කෙරෙහි නිරීක්ෂන කරන්නාද හෙතම මහුමයවේ. (අල්කූර්ආන්-6:102)

ඉස්ලාමයෙහි ඉවත්වීම

මුස්ලිමෙකු විවිධ ආකාරයෙන් තමාගේ ධර්මයෙන් ඉවත්වේ. එයින් ඉතා අනතුරු දායක හා අධික වශයෙන් සිදුවන කරුණු දහයක්වේ. ඒවා මෙසේය.

1-අල්ලාහ්ට ආදේශ කිරීම. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ،
وَمَالِ الظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ [المائدة: ٧٢]

කවරෙකු අල්ලාහ්ට මිරිකය (සහකාරත්වය) ඇති කරත්තේද, මහුට අල්ලාහ් ස්වර්ගය තහනම් කරයි. මහුට සුදුසු ස්ථානය අපායයි. අපරාධ කරන්නන්ට උපකාර කරන්නන් නොමැත. (අල්කූර්ආන්-5:72)

මේ අයගෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම, මවුන් මගින් සමාව අයදීම, මවුන්ට භාරභාර මජ්ජු කිරීම, මවුන්ට කැපීම හා යනාදීන්ද අල්ලාහ්ට මීර්කය කිරීමකි.

2-තමා හා අල්ලාහ් අතර තැරව් කරුවන් ඇති කිරීම. මෙසේ තැරව් කරුවන් ඇතිකර, මවුන්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නා, මවුන්ගෙන් තීර්දේශ (රූකදාරු) පතන්නා හා මවුන් වෙත තම කාර්යයන් පවරන්නා කාගිරිය.

3-(අල්ලාහ්ට සමාන කරන) මුෂරික්වරු, (ප්‍රතික්ෂේප කරන) කාගිරි බව පිළිනොගන්නා හෝ මවුන්ගේ කුෆ්රය සැක නොකරන්නා හෝ මවුන්ගේ මග සත්‍ය කරන්නා කාගිරිය.

4-තඛ්තුමාගේ (යහපත්) මගට වඩා වෙනත් අයගේ මාර්ගයන් ඉමහත් සම්පූර්ණ බව හෝ ඵතුමාගේ අණ පණත්වලට වඩා වෙනත් අයගේ අණපණත් යහපත් බව නිශ්චය කරන්නා කාගිරිය. මෙය මිනිසුන් ඇතිකර ගන්නා තිනි රීති හා විධි විධාන ඉස්ලාමීය ඡරීආච (තීනි පද්ධතිය)ට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ බව හෝ ඉස්ලාමයෙහි තීනිරීතීන් මෙම කාලයට උචිත නොවන බව හෝ මුස්ලිම්වරුන්ගේ තොදියුණුවට මෙය හේතුවන බව හෝ ජීවිතයේ අනෙකුත් අංගයන් හැර තම දෙවියන් පිළිබඳ සම්බන්ධතාවය පමණක් සීමා කිරීම හෝ සොරාගේ අත කැපීම, ගණිකා වෘත්තියේ යෙදෙන විවාහකයින් ගල් ගසා මැරීම යන අල්ලාහ්ගේ තීතියන් ක්‍රියා කිරීම කාලයට නොමඛිත බව හෝ සිතීමට සමානය.

එසේම, ඡරීආච තීනිරීතීන් අත් තීනිරීතිවලට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ බව නිශ්චය කළත්, ගනුදෙනු කිරීම හෝ දඩුවම

පමුණුවීම යනාදියෙහි අල්ලාගේ ඡරීආ නොවන නීතිරීතින් වලංගු බව නිශ්චය කිරීමද මෙහි ඇතුළත්වේ. කුමක්නිසාදයත්, මෙය අල්ලාහ් අවලංගු කළ දේ වලංගු කිරීමකි. අල්ලාහ් අවලංගු කළ දේ වලංගු කරන සෑම දෙනා කාගර්යය.

5-නබිතායක තුමා ගෙන ආ දේ අප්‍රිය කිරීම, මහු එය ක්‍රියා කළත් කාගර්යය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ﴾ [محمد: 9]

මක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් පහළකළ (දේව ග්‍රන්ථයෙහි ඇති) දේ මවුත් අප්‍රිය කළහ. එනිසා මවුත්ගේ ක්‍රියාවන් සියල්ලම මහු නිශ්චල කළාය. (අල්කුර්ආන්-47:9)

6-නබිතායක තුමාගේ දහමෙහි යම් දෙයක් හෝ එහි න්‍යාග හෝ දඩුවම විහිළ කිරීම. එය කුර්රී කිරීමෙකි. අල්ලාහ් මේ බව මෙසේ පවසන්නේය.

﴿قُلْ أَلِ اللَّهِ وَإِيَّاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ، لَا تَعْتَدِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ﴾

[التوبة: 66, 67]

(නබිතුමනි) මබලා අල්ලාහ්වද, මහුගේ වැකියන්ද, මහුගේ දුතවරයාද විහිළ කරමින් සිටියේ? යනුවෙන් මබ අසන්න. (මබලා) ව්‍යාජී කරුණු නොකියන්න. නිසැකයෙන්ම, මබලා විශ්වාස කළායින් පසු ප්‍රතික්ෂේප කළෝය. (අල්කුර්ආන්-9:65,66)

7-හුනියම් කිරීම. කවරෙකු හුනියම් කරන්නේද හෝ එය පිළි ගන්නේද, මහු කාගර්යය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ [البقرة: ١٠٢]

නියතවශයෙන්ම, අපි වෙදනාවෙහි (සත්සුත්තාවයෙහි) පසු වෙන්නෙමු. එනිසා (මෙය ඉගෙන ගෙන) කාගර් නොවන මෙන් අවවාද කරන තෙක් කවරෙකුට හෝ මෙම හුනියම උගැන්වූයේ නැත. (අල්කුර්ආන්-2:102)

8-මුෂරික්වරුන්ට උපකාර කිරීම හා මුස්ලිම්වරුන්ට එරෙහිව මවුන්ට සහාය වීම.

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

[المائدة: ٥١]

මඟෙන් කවරෙකු හෝ මවුන් (යුදෙව හා කිතු බැනීමතුන්) භාරකරුවන් ලෙස පිළිගන්නේද, නිශ්චය වශයෙන්ම මහු මවුන්ගේම අයෙකි. නියත වශයෙන්ම අල්ලාහ් අපරාධකාර සමාජයට යහමග නොපෙන්වයි. (අල්කුර්ආන්-5:51)

9-සමහර මිනිසුන් තඹි තුමාගේ ෂරීආවෙන් (මගෙන්) පිටවිය හැකි බව නිශ්චය කිරීම. එසේ කරන්නා කාගර්ය. අල්ලාහ් මෙසේ පවසන්නේය.

﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ، وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

[آل عمران : ٨٥]

තවද, කවරෙකු ඉස්ලාම් හැර (අන්) ධර්මයන් ප්‍රිය කරත් තේද, එය පිළිගනු නොලැබේ. තවද, මහු අවසාන දිනයෙහි අලාභයට පත්වූ අය අතර සිටී.

(අල්කුර්ආන්-3:85)

තඹිතුමාගේ සංදේශය කවරෙකුට ලැබෙන්නේද, මහුට එය හැර අන් කිසිදු මගක් පිළිපැදීම හෝ එතුමාගේ මග

හැර වෙතත් මගක් පිළිපැදීමෙන් මහුට ජයක් ලැබේ යැයි නිශ්චය කිරීම හෝ කළ නොහැක.

10-අල්ලාහ්ගේ ධර්මය උදාසීන කිරීම. එය ඉගෙන නොගැනීම හා එය ක්‍රියා නොකිරීම. අල්ලාහ් මෙලෙස පවසන්නේය.

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا ، إِنْ أَلِمْنَا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

[السجدة: ٢٢] ﴿ مُنْتَقِمُونَ ﴾

තවද, කවරෙකු තම දෙවියාගේ වැකියන් සිහිකර දීමෙන් පසු එය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද, මහුට වඩා මහත් අපරාධ කරුවන් සිටින්නේද? නිසැකයෙන්ම, (මෙම) අපරාධකරු වන්ට දඩුවම් පවුණුවන්නෙමු. (අල්කූර්ආන්-32:22)

මෙය, මුස්ලිමෙකු විමට අවශ්‍ය ධර්මයේ මූලිකයන් ඉගෙන ගැනීම උදාසීන කිරීමයි. ධර්මය පුළුල් වශයෙන් ඉගෙන ගැනීම මෙහි අරමුණ නොවේ. එසේම, බලහත්කාරකමට ලක්වුවත් හැර මිනෑකමින් කරන්නා හා විහිළුකාරයා අතර කිසිදු වෙනසක් නොමැත. මෙහිදී බලහත්කාරකමට ලක්වූ අය ගැන ප්‍රශ්නයක් නොමැත.

، وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم ،
والحمد لله رب العالمين .